

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

GAZETA "IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 fior., pe șese luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.

România și străinătate:
Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ XLVIII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N°. 206.

Luni, Marți 17 (29) Septemvre.

1885.

BrașovŪ, 16 (28) Septemvre 1885.

Parlamentele din Peșta și din Viena și-au început lucrările în săptămâna trecută, într'un moment când se desfășură grave evenimente în Orientul european.

Încă în prima ședință a dietei ungare, în care avéu să se facă formalitățile obicinuite, au venit omenii stângei extreme maghiare cu interpelețiunile lor privitoare la situațiunea monarhiei și la politica esterióră a d-lui Tisza. Irányi e curios a ști, ce s'a făcut la Kremsier și dacă nu există vre o înțelegere cu privire la unirea Rumeliei orientale cu Bulgaria séu cu privire la aneșciunea Bosniei și Herțegovinei din partea Austro-Ungariei. Ignat Helfy voesce să descosă pe d. ministru-președinte Tisza și să afle, dacă a avut cunoscință de tóte și ce atitudine voesce să ia față cu evenimentele.

D-lu Tisza, se înțelege, nu va răspunde nimic prin ce s'ar clarifică situațiunea séu, mai bine ășit, va răspunde că nu póte răspunde, căci nu-i este ertatú nici unui ministru a descoperi secretele diplomației. Acéstă rezervă o va păstra d-lu Tisza cu atât mai ușor, cu cât nu e de temut, că va fi prea multú inițiatú în memoratele secrete.

Iu aceeași zi, în care s'a deschisú noua sesiune a dietei ungare, a fostú inauguratú și Reichsrathulú austriacú printr'unú mesagiu împărătescú, care este pētrunsú de unú spiritú *par excellence* conservativú și prin urmare câtú se póte de rezervatú în espunerea viitorului programú alú cabinetului Taaffe. Cu tóte acestea nu putemú să nu observámú marea deosebire principiară ce există între acestú discursú și între enunțațiunile de felulú acesta, făcute de capulú statului la propunerea guvernului ungurescú.

Înainte de tóte bate la ochi că, cu tótă direcțiunea federalistă a regimului austriacú și deși în memoratulú discursú se accentuáză din nou necesitatea d'a se dá tuturorú țerilorú și popórelorú Austriei aceeași îngrijire pentru înaintarea intereselorú lorú spirituale și economice, totúși Maiestatea Sa vorbesce de puterea conștiinței de statú austriacú, care s'a manifestatú prin țeră cu ocașiunea călătoriilorú prea înalte făcute în anii din urmă.

Așa dar Maiestatea Sa însuși declară serbătorește de pe înălțimea tronului, că Germanulú póte să fiă germanú, Cehulú cehú și Polonulú polonú, și că aceste națiuni potú să se bucure în egală măsură de scutulú și sprijinulú statului, ca națiuni cu interese spirituale și economice deosebite, și totúși potú să fiă cu toții pētrunși de conștiința de statú austriacú; cu alte cuvinte potú să se sēmță cu toții ca cetățeni ai unui și aceluiașú statú. Numai la noi se respândesce de cătră teroristii dela putere idea falsă și despotică că Românulú, Germanulú și Slavulú numai lăpădându-se de naționalitatea sa póte să se sēmță în adevărú ca cetățeanú alú statului ungarú.

Discursulú tronului mai face amintire de viitorulú pactú dintre Austria și Ungaria, care speră că se va încheia în sensulú dreptății și alú echității. Din aceste cuvinte se póte conchide, că cabinetulú Taaffe nu va cedá la reînnoirea pactului din pretensiunile sale, pe cari le crede drepte și echitabile.

Mesagiulú austriacú mai anunță și mēsurí în sensú protecționistú și reforme sociale-politice cari tóte pórtă timbrulú conservativú. Apoi promițe îmbunătățirii economice și accentuându interesele deosebite ale țerilorú și ale popórelorú diferite își esprimă convingerea, că, fiindú toți reprezentați în parlamentú, acesta nu va tractá cestiunile în modú unilateralú de pildă cum se tracteză ele de aprópe douēzeci de ani în dieta ungară.

În fine se mai ocupă mesagiulú și de situațiunea esterióră, dér modulú în care accentuáză cu tótă scurțimea nisuințele puterilorú pentru pace, dovedesce, că încrederea factorilorú politici din Viena în susținerea păcii nu este mare.

DESCHIDERA DIETEI UNGARE.

La 26 Septemvre s'a deschisú dieta ungară. În aceeași zi s'au și adresatú în cameră ministrului-președinte douē interpelețiuni în privința evenimentelorú din Bulgaria.

Cea dintéiu interpelare a deputatului Daniel Irányi este următoarea:

1) Fost'a visita Țarului rusú la Maiestatea Sa c. c. în Kremsier unú actú de curtenire numai, adevă o simplă întórcere a visitei M. Sale din anul trecutú în Skiernevice, séu s'au tractatú la acéstă întâlnire și alte afaceri politice și ce învoeli s'au făcutú? și mai alesú nu s'au luatú nici o înțelegere în privința unirii Rumeliei ostice cu Bulgaria séu în privința încorporării Bosniei și Erțegovinei în Austria și Ungaria séu în unulú din aceste douē state?

2) N'a avutú nici ministru-președinte, nici ministrulú comunú de externe mai înainte cunoscință despre planulú ce s'a executatú la 19 Septemvre în Filipopolú cu proclamarea Rumeiiei ostice cu Bulgaria, și ce atitudine are de gândú să ia guvernulú ungurescú și comunú față cu actulú revoluționarú executatú în Filipopolú și față cu purtarea prințului Bulgariei cătră faptulú unirei?

3) Deórece eu suntú amiculú dreptului d'a hotári de sine popórele, nu dorescú ca nisuința celorú douē țeri amintite, deși e în contra tractatului din Berlin, să suprimé printr'o intervențiune armată și prin amenințarea cu așa ceva, fiă în comunú de cătră puterile streine care au semnatú acestú tractatú, fiă de cătră vre-una din aceste puteri, din contra putemú aștepta ca nici o putere să nu se amestece în cearta dintre Sultan și douē provincii ale sale, nici mijlocitú cu armele, nici mijlocitú trimițendu materialú de rēșboiu, séu permițendu mergerea de voluntari la teatrulú eventualului rēșboiu séu concediandu în acestú scopú soldați și ofițeri, ci că fiecare putere va observa strictú legile neutralității. De aceea întrebú: În casú când încercările de învoială ce s'arú întreprinde n'ar duce la capétú și Sultanulú ar intenționa să restabiléscă în cele douē provincii, cu armele, starea anterioră a lucrurilorú, este guvernulú Austriei și Ungariei gata a observa din partei atitudinea acum arătată câtú și a lucra, cu tóte mijlocele diplomației ce'i stau la dispozițiune, într'acolo, ca nici o altă putere străină să nu calce legile neutralității?

4) Este ministrulú președinte gata a asigura camera că guvernulú comunú nu va folosi încurcăturiile ivite nici pentru încorporarea Bosniei și Erțegovinei, nici de a înainta din provinciile ocupate, cu intențiuni de ocupare, în alte țeri ale Turciei?

A doua interpelare a adresat'ó deputatulú Helfy și este următoarea:

1) Are ministrulú președinte cunoscință oficială despre evenimentulú importantú despre originea, despre cursulú de până acum și despre starea actuală a acestuia?

2) Dacă da, atunci ilú întrebú: Ce atitudine intenționáză guvernulú să ia față cu acestú evenimentú? S'a făcutú din partea oficiului de externe vre-unú pasú în acéstă direcțiune și care?

Mai departe, considerandu că acéstă mișcare în Orientú a isbucnitú imediatú după întrevederea împărătilorú la Kremsier și că acéstă împrejurare, însoțită de alte asemenea simptome, îndruméză la unú nexú de cauze între aceste douē evenimente, întrebú:

3) Are ministru-președinte cunoscință despre învoielele stabilite acelo, și dacă da: s'au făcutú acelea cu scirea și voia sa?

În fine, considerandu că între aceste douē evenimente s'a ivitú unú alú treilea, care de asemenea stă în strinsă legătură cu afacerile orientale, anume cu drepturile de supremațiă a Sultanului, întrebú:

4) S'a întemplatú la sfatulú séu celú puținú cū

scirea și voia ministrului președinte, că Maiestatea Sa cu ocașiunea manevrelorú din Pozsega a făcutú o visită pe teritorulú Bosniei și anume în orașulú Brood, și acolo a primitú oficialú omagie de supunere a poporațiunei, cu totú tractatulú internaționalú ce în faptă există, în puterea căruia Bosnia și Erțegovina rămânú și după ocupațiune sub suveranitatea Sultanului turcescú?

Amēndouē interpelețiunile s'au datú ministrului președinte, alú cărui răspunsú se așteptă.

DESCHIDERA REIHSRATH-ULUI ÎN VIENA.

Sâmbătă în 26 l. c. s'a deschisú cu ceremonialulú obicinuitú parlamentulú centralú din Viena de cătră Maiestatea Sa Impēratulú. Pe galeriă față cu tronulú se află princesa de corónă Stefania cu damele Curții. Maiestatea Sa ceti discursulú tronului cu voce tare. Estragemú din acestú discursú următoarele:

După ce Maiestatea Sa dedú espresiune profundei mulțumiri pentru omagiile dinastice și patriotice ce i s'au adusú de poporațiune în călătoriile întreprinse în anii din urmă, cari manifestațiuni suntú unú documentú pentru „puterea conștiinței de statú austriacú urmează astfel:

„Veți avé a vé ocupa în curēndú cu noulú pactú ce este a se încheia cu parlamentulú țerilorú aparținătore corónei ungare privitorú la cuota pentru întēmpinarea trebuințelorú spre acoperirea cheltueilorú comune ale monarhiei, asemenea veți avea a vé ocupa cu cestiunea tractatului vamalú și comercialú încheiatú între guvernulú Meu și țerile corónei ungare la 1878. Aceste afaceri atâtú de importante pentru relațiunile economice dintre ambele părți ale monarhiei veți avea a-le examina cu deamēruntulú și a le rezolva în spiritulú dreptății și alú echității.“

După acéstă discursulú tronului anunță unú proiectú de lege pentru organizarea instituției *glótelorú* (Landsturm), apoi unulú privitorú la întreținerea vėduvelorú și a orfanilorú persónelorú militare, mai departe anunță unú proiectú de lege privitorú la schimbări în *tarifulú vamalú*. Pe tērēmulú instrucțiunei discursulú cere ca guvernulú să fiă sprijinitú de parlamentú în nisuința sa de-a face ca junimea, care viziteáză în numărú mare scótele medii, să se aplice mai multú la acele institute, ce suntú menite a contribui la ridicarea industriei.

Mai departe discursulú anunță unú șirú de îmbunătățiri pe tērēmulú legislațiunei justițiare, apoi o lege pentru anarchiști, promite schimbări în legile vamale și industriale și mēsurí pentru îmbunătățirea sórtei lucrătorilorú, cari pretindú unele reforme.

Apoi mai promite o lege privitoare la moștenirea proprietățilorú agricole mijlocii, cu scopú de a contribui la susținerea și întărirea unei părți însemnate a poporațiunei, în fine se arată necesitatea de a se regula riuurile în mai multe țeri și se exprimă speranța că guvernulú va fi sprijinitú în nisuințele sale pentru regularea finanțelorú țerii. Discursulú continuă apoi:

„Relațiunile nóstre cătră puterile esterióre suntú deplinú multămitóre și există unú deplinú acordú în nisuința de a se susține pacea, a căreia necesitate o sēmțimú cu toții.“

„Problema neschimbăciósă a guvernului meu va rămâné aceeași: d'a împărtași tóte țerile și poporele mele de egală promovare a intereselorú lorú spirituale și economice. Sprijinirea acestorú nisuințe o sperezú cu atâtú mai sigurú dela d-vóstră, cu câtú prin participarea reprezentanțilorú tuturorú popórelorú mele la lucrările constituționale pare eschisă orice tractare unilaterală a cestiunilorú incredințate chibzuelii d-vóstră.“

În urmă le recomandă ca liniă de conduită moderatiunea.

UNIREA BULGARILORŪ.

O telegramă din Varna dela 23 Septemvre raportéază că în Constantinople fierberea ia din momentú în momentú proporții mai mari; generalii turci suntú toți de părere să se pășescă la o acțiune imediată. În Adrianopole nu se găsescú în acestú momentú de câtú 7000 de ómeni. Pentru ca să se facă o invasiă în Rumelia ar trebui să se slăbescă garnisóna din Constantinopole. Sultanulú însă se teme să facă acéstă, căci, în

Cursul la bursa de Viena

din 26 Septembrie st. n. 1885.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Rentă de aur, Bonuri rurale) and Price/Value.

Bursa de București.

Cota oficială dela 13 Septembrie st. v. 1885.

Table with 3 columns: Item description, Cump. (Buy), and vând. (Sell).

Cursul pieței Brașov

din 28 Septembrie st. n. 1885

Table with 3 columns: Item description, Cump., and Vând.

Numere singuratiche à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei” se potă cumpăra în tutungeria lui I. GROSS.

Cassa de schimb a băncii comerciale ung. pestane

ÎN BUDAPESTA

(Fondată la 1842 cu un capital pe acții de 5,000,000)

emite

SCRISURI ÎN RATE

în înțelesul articolului de lege XXXI din anul 1883 pentru toate losurile notate în foia oficiasă a cursurilor din Budapesta în părți parțiale convenabile.

Reprezentată prin Banca și Cassa de schimb a domnului Frideric Orendi în Brașov.

Cumpărarea losurilor cu plăți în rate se recomandă în prezent, din cauza cursurilor efitne.

Pentru tragerea losurilor la prima Octomvre recomandă

PROMESSE

de losuri comunale vieneze à 3 fl. Câștigurile principale sunt de 200,000 fl. 20,000 fl. 5000 fl. 5 à 1000 fl. 12 à 250 fl. 1280 à 140 fl., mai departe pentru tragerea losurilor la 15 Octomvre Promesse de losuri de creditul fonciar numai 1 fl. 50 cr. Câștigul principal este de 50,000 etc.

Losuri d'ale expozițiunii din Budapesta à 1 fl.

11 bucăți numai 10 fl.

Tragerea la 31 Octomvre 1885.

Câștigul principal de 100,000 fl. alte câștiguri de 20,000, 10,000, 5000, 4000, 3000, 2500, 2000, 1500, 10 à 1000 fl. la un loc 4000 de câștiguri, se potă căpăta în Cassa de schimb a lui

Frideric Orendi

Strada Teatrului, 94.

Concursu.

(3-3)

Pentru ocuparea postului de învățător la școala greco-catolică din Șieuțu, comitatul Bistrița-Năsăud, se escrie concursu.

Emolumentele sunt:

a). Salariu învățătorescu anual 200 fl. plătiți în rate lunare din fondul scolastic.

b). Cuartir liber în localul școlii.

Doritorii de a ocupa acestu postu își voru subșterne concursel lor, proptite cu documentu de cualificațiune și din limba maghiară, cătră subșcrisul senatului școlastic până în 15 Octomvre a. e., în care și la 2 ore va fi alegere.

Din ședința senatului școlasticu greco-catolicu.

Șieuțu în 20 Septembrie 1885.

Președintele:

Ciril Deacu.

Notariulu:

Istrate Suci.

Anunțamă acelor onorați cetitori, cari voru binevoi a se abonă la foia noastră de aici încolo că avem încă în rezervă numeru dela începutul anului 1885, prin urmare potă să aibă colecțiunea întrégă.

Administrațiunea Gaz. Trans.

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a tei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with multiple columns showing train schedules between Predeal-Budapesta, Teiuș-Arad-Budapesta, and Budapesta-Arad-Teiuș. Includes train types (omnibus, accelerat) and times.

Nota: Orele de noapte suntă cele dintre liniile gróse.